

Posudek vedoucího diplomové práce

Adam Podhola, *Sustainable Development in Canada in Relation to Oil Sands Development*, Diplomová práce, UKFSV, Institut mezinárodních studií, červen 2013.

Předložená práce Adama Podholy se zaměřuje na téma udržitelného rozvoje v kontextu současného razantního rozvoje těžby ropných písků v Kanadě, především pak v provincii Alberta, kde se nachází většina nalezišť ropných písků. Autor si klade v této souvislosti otázku, jestli Kanada v současnosti naplňuje cíle udržitelného rozvoje, k němuž se přihlásila v 90. letech 20. století. Vzhledem k šíři daného tématu, Adam Podhola vhodně zúžil prostor k dokazování na oblast vodních zdrojů, které jsou významně těžbou ropy ovlivňovány, a práci koncipoval jako případovou studii vodních zdrojů, zejména pak řeky Athabasca.

V práci lze vyzdvihnout především její první kapitolu, která nabízí velmi kvalitní přehled vývoje v oblasti udržitelného rozvoje, zejména dokumentů OSN na ochranu životního prostředí. Dále pak poskytuje podrobný přehled různých teoretických přístupů a současný přehled bádání k tématu udržitelnosti. Kapitola jednoznačně ukazuje, že koncept udržitelnosti je obtížně definovatelný, do značné míry pro každého znamená tento koncept něco zcela odlišného a odtud logicky vyplývá i problém jeho aplikovatelnosti při měření a vyhodnocování jeho implementace do praxe (str. 12).

Tento problém se ukázal jako obtížný i v této diplomové práci, kdy autor stál před nesnadným úkolem porovnávat různé kvantitativní i kvalitativní indikátory udržitelnosti těžby ropy, jejichž výstupy se markantně liší v závislosti na použité metodologii měření. Autor demonstruje tuto diametrální rozdílnost na vládních zprávách, které dlouhodobě konstatují naplňování cílů udržitelnosti (*Measuring Up Reports*), a nevládním indikátoru „ryzího pokroku“ (*Genuine Progress Indikátoru, GPI*), který dokládá opačný trend (str. 30-32). Srovnáváním obou metodik však Adam přesně nevyjádřil, do jaké míry právě kanadské ropné písky negativně ovlivňují GPI a nakolik se zde odráží vliv jiných faktorů.

Obdobně pak i v případě případové studie analýza Adama Podholy čelila problému nedostatku transparentních údajů a dat ze strany vlády (str. 48 a 50). Jednoznačně odtud vyplývá, že vodní ekosystém je natolik komplikovaný, že mapování dopadů těžby na vodní zdroje je prozatím v úplných plenkách a koncept udržitelného rozvoje proto nemá k dispozici dostatek kvantifikovatelných důkazů o tom, že dosavadní, popř. zvýšená těžba ropných písků je v budoucnosti neudržitelná. Pokud by se však podařilo lépe kvantifikovat prvotní výzkumy, jejichž výsledky tato práce využívá, jednalo by se zcela nepochybně o alarmující varování, které by albertská ani kanadská vláda neměla podceňovat. Tato práce naznačuje, že zcela přesvědčivě však dokládá, že albertská vláda zaostává v konkrétních a specifických krocích vedoucích k implementaci a prosazování udržitelného rozvoje. Ekonomickou analýzu by bylo vhodné doplnit rozpočtovou studií o tom, kolik prostředků albertská nebo kanadská vláda vynakládají na zpracovávání vědeckého výzkumu o dopadech těžby na životní prostředí a také studii výdajů na implementaci a vymáhání opatření zabraňující negativním dopadům na životní prostředí. Závěrečné obvinění, že albertská vláda záměrně překrucuje vědecké výzkumy a poskytuje zkreslující data, aby obhájila současnou ekonomickou koncepci rozvoje těžby ropy (str. 61) je proto velmi závažné, nicméně bez lépe formulovaných a konkrétnějších důkazů je

neprokazatelné. Z pravděpodobnosti jediného případu (závěry Schindlera a Kellyho) nevyplývá pravděpodobnost nastání všech případů.

Úkol, který si Adam Podhola stanovil je z výše uvedených důvodů těžko zpracovatelný bez přístupu k interním dokumentům a auditorským zprávám a nezbývá než konstatovat, že ve svých závěrech zůstala jeho práce varovným signálem, ne však vědecky verifikovatelnou a objektivní studií o neudržitelnosti rozvoje těžby v kanadské Albertě.

Z věcného hlediska je nutné práci vytknout chybějící metodologické ukotvení, které je pro úvodní kapitolu formálně závazné.

Kromě drobných chyb v podobě chybějících interpunkcí a mezer v poznámkovém aparátu (např. odkazy č. 80-82, 94, 125, 143, 144, 157) či v samotném textu (str. 35, 64), se do práce vloudil faktický překlep „800%“ namísto „80 % vody je alokováno z řeky Athabasca“ (str. 50). Stylistika českého resumé by si zasloužila pečlivější jazykovou úpravu (např. „Teoretickým východiskem mi posloužila“, „závěry mě přesvědčili“, „pokud Alberta i Kanada schválí“ str. 63). K úrovni anglicky psaných částí nemám po gramatické ani stylistické stránce výhrady. Pro lepší orientaci v seznamu pramenů by bylo vhodné závěrečnou bibliografii roztřídit standardním a obvyklým způsobem podle typu použitých pramenů (primární, sekundární).

I přes uvedené výtky, předložená práce Adama Podholy splňuje veškeré věcné, jazykové i formální náležitosti a nároky kladené na diplomovou práci, a proto práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit ji stupněm **velmi dobře**, v případě vynikající ústní obhajoby případně **výborně**.

Při obhajobě navrhuji rozebrat následující otázky: Proč jste se rozhodl využít metodiky GPI pro zhodnocení dopadů těžby ropných písků na udržitelný rozvoj? Které z 51 indikátorů GPI by bylo možné označit za nejvhodnější pro vyhodnocení dopadů těžby ropných písků a proč. Jak byste se vyrovnal s kritikou metodiky GPI, že není schopna vyjádřit hodnotu vyčerpávání neobnovitelných zdrojů a tudíž nedokáže přispět ke vyjádření korelaci mezi těžbou ropných písků a klesajícím GPI.

Ing. Mgr. Magdalena Fiřtová Ph.D.

V Praze dne 11. června 2013